Medžiagų maišymo modeliavimas cheminėse reakcijose

Modelling the mixing of reagents in chemical reactions

A. Vaicekauskas¹ Darbo vadovas: Asist. Dr. R. Astrauskas¹

> ¹Matematikos ir informatikos fakultetas Vilniaus Universitetas

> > 2025

Ytrio aliuminio granatas (YAG)

- Plačiausiai naudojama medžiaga lazerių aktyviosioms terpėms gaminti
- YAG lazeriai naudojami medicinos bei gamybos srityse

YAG cheminė reakcija

$$3 Y_2 O_3 + 5 Al_2 O_3 \longrightarrow 2 Y_3 Al_5 O_{12}$$

- YAG kristalai sintezuojami kaitinant Aliuminio ir Itrio oksidų mišinį
- Reakcija gali užtrukti keliolika valandų
- Chemikai vykstant reakcijai periodiškai išmaišo reagentus, kad reakcijos laikas sutrumpėtų

Darbo apimtis

Tikslas - sukurti kompiuterinį YAG reakcijos maišymo modelį ir jį ištirti.

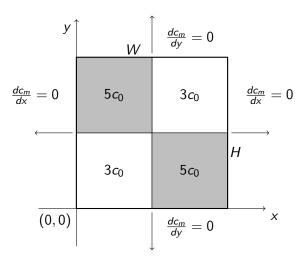
Uždaviniai:

- Sukurti kompiuterinį YAG reakcijos modelį
- Patikrinti kompiuterinio modelio rezultatų korektiškumą
- Papildyti kompiuterinį modelį su maišymo procesu
- Ištirti kompiuterinio modelio rezultatus

Matematinis modelis

$$\frac{\partial c_1}{\partial t} = -3kc_1c_2 + D\left(\frac{\partial^2 c_1}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 c_1}{\partial y^2}\right)$$
$$\frac{\partial c_2}{\partial t} = -5kc_1c_2 + D\left(\frac{\partial^2 c_2}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 c_2}{\partial y^2}\right)$$
$$\frac{\partial c_3}{\partial t} = 2kc_1c_2$$

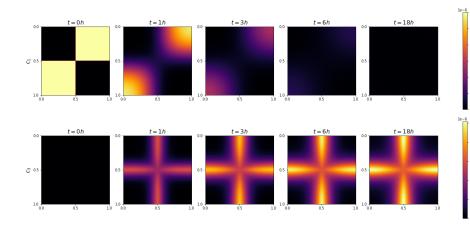
Pradinės ir kraštinės sąlygos

Stabilumas

$$\Delta t \leq (15kc_0 + 2D((\Delta x)^{-2} + (\Delta y)^{-2}))^{-1}$$

Reakcijos modelio rezultatai

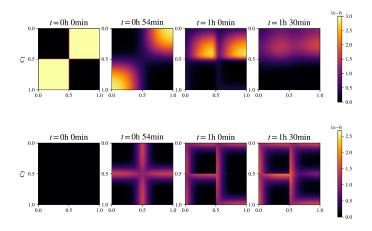

Atsitiktinis maišymas

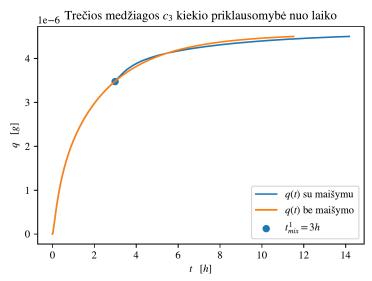
Ω_1	Ω_2	
Ω_3	Ω_4	

Ω_3	Ω_1
₽Ω	Ω_2

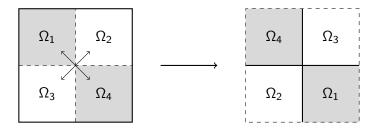
Atsitiktinio maišymo rezultatai

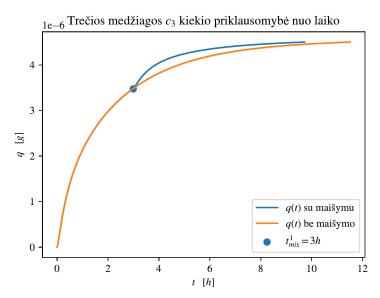
Atsitiktinio maišymo rezultatai

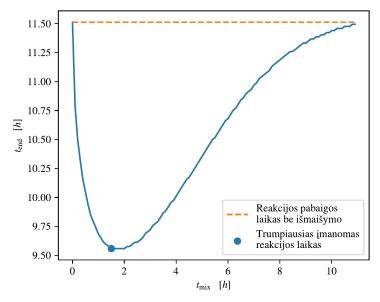
Tobulas Maišymas

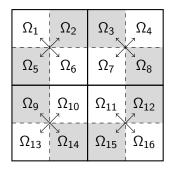
Tobulo maišymo rezultatai

Tobulo maišymo rezultatai

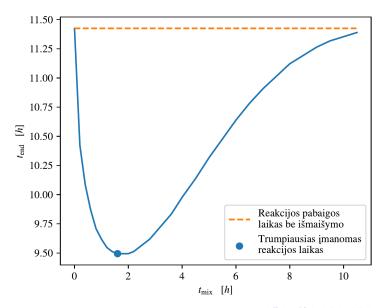

Maišymas didesnėje erdvėje

Ω_6	Ω_5	Ω ₈	Ω_7
Ω_2	Ω_1	Ω_4	Ω_3
Ω_{14}	Ω_{13}	Ω_{16}	Ω_{15}
Ω_{10}	Ω_9	Ω_{12}	Ω_{11}

Maišymas didesnėje erdvėje

Išvados

- Atsitiktinio maišymo modelio rezultatai neatitinka realybėje pastebimų rezultatų, kai reakcija modeliuojama mažoje srityje, kurioje susiduria tik 4-ios mikrodalelės. Norint iš šio modelio išgauti tikrovę atitinkančius rezultatus yra būtina modeliuoti didesnę erdvės sritį.
- Tobulo išmaišymo modelio rezultatai atitinka realybėje pastebimą reakcijos pagreitėjimą.
- Modeliuojant didesnę erdvės sritį, tobulo išmaišymo modelio rezultatai kinta gana nežymiai, todėl maišymo modeliavimui užtenka modeliuoti mažą reakcijos erdvės sritį su 4-iom skirtingų medžiagų mikrodalelėmis